

Retourtje Nederland

2012 was niet een van de beste vlinderjaren. In het vorige nummer had ik het over weinig vlinders, waarop veel werd gereageerd door mensen die net op dat moment veel vlinders in de tuin hadden. De citroenvlinder, atalanta en kleine vos bijvoorbeeld vertoonden een mooie piek deze zomer en werden zeer veel gezien. De nazomer was bijzonder goed voor de atalanta en de kleine vuurvlinder. Het meetnetartikel in deze vlinders geeft meer inzichten over het verloop van dit jaar.

Albert Vliegthart

Tijdens het onderzoek naar de kleine heivlinder werden zestig vlinders op één dag waargenomen door Annemiek Slootweg.

Tekst:
Albert Vliegthart
De Vlinderstichting

Door het weer bleven heel spectaculaire ontdekkingen een beetje uit. Hoewel het staartblauwtje vorig jaar zijn intrede deed, was het wachten op de eerste meldingen. Ondanks voortplanting op verschillende plekken werd de soort pas laat gemeld. Slechts twee Zuid-Limburgse waarnemingen gingen vooraf (25 juli en 29 augustus) aan de ontdekking van meer vlinders bij Landgraaf, waar veel mensen zijn gaan kijken. De iepenpage werd op een nieuwe locatie in Heerlen gevonden. Ook het kaasjeskruidkopje houdt stand in Limburg en lijkt zich te stabiliseren. Bijzonder was de vondst van een bleek blauwtje bij Maastricht, waarvan in dezelfde week ook twee meldingen uit Belgisch Limburg werden gedaan.

Verdwijnt de kleine heivlinder?

De kleine heivlinder leek dit jaar ook goed vertegenwoordigd. In de piek van de vliegtijd werden tijdens onderzoek ongeveer zestig vlinders op een dag geteld. Dit lijkt veel, maar het zijn verontrustende aantallen van deze soort die op de rand van verdwijnen staat. De

keizersmantel lijkt juist op zijn retour en werd dit jaar op diverse plekken gezien. De Vlinderstichting is dit jaar onderzoek gestart naar zijn voortplantingseisen. Op 17 september, wat vrij laat is voor deze soort, werd een laatste mannetje gezien in Twente.

Bijzondere libellen

Na 77 jaar is uiteindelijk de gaffellibel teruggevonden in Brabant bij het riviertje de Dommel. De ontdekking werd gedaan door Bureau Waardenburg en bij nader onderzoek blijkt het om een kleine populatie te gaan, waarbij ook voortplanting is waargenomen. Nog een spectaculaire ontdekking werd door de Unie van Bosgroepen gedaan. Oud-collega Jaap Bouwman vond de hoogveenglanslibel, na een afwezigheid van 75 jaar, terug op de Veluwe. Of hier sprake is van een populatie zal in de toekomst moeten blijken. In ieder geval is de natuurkwaliteit op deze plaats zeer gunstig voor deze bedreigde soort. Tot slot werd ook de zadellibel weer in Nederland gezien. Bij Budel waar de soort in de jaren negentig al eens was gezien werd deze door Tim Faassen gefotografeerd. Enkele dagen later werd in Noord-Limburg nog een zadellibel gemeld door Theo Muisse.

Roodstreepspanner

De zeer zeldzame varenuil werd de laatste 30 jaar slechts twee maal waargenomen tot deze zomer. Dit jaar werd in de Vijlenerbossen deze soort door Marcel Prick op 17 juli aangetroffen op het laken. Op 22 augustus vond Gerrit Koopman op het Roggebotzand een gelig vlindertje, die hij niet direct op naam kon brengen. Het bleek te gaan om de roodstreepspanner (*Rhodometra sacraia*). Deze zeldzame trekvlinder vliegt al vroeg in het jaar naar het noorden en de nakomelingen worden hier vooral in de maanden augustus en september waargenomen, maar kunnen de Nederlandse winters niet overleven.

Antoine van der Heijden

Terug in Brabant: de gaffellibel.